

Ilgtspējas kritēriju atbilstība tiesību aktiem un uzraudzības un izpildes sistēmām: RED II un RED III

Tiesiskuma kritēriji		
	MK noteikumi Nr. 686 [RED II]	MK noteikumu Nr. 686 grozījumu projekts (24-TA-1222) [RED III - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija)]
1.	Izstrādes darbību likumība.	Izstrādes darbību likumība (15.1.). [RED III 29.6 a (i)] Valstī, kurā tiek veikta meža biomasas ieguve, ir valsts vai zemāka līmeņa tiesību akti, kas piemērojami izstrādes platībā, kā arī ir izveidotas uzraudzības un izpildes panākšanas sistēmas, kas nodrošina izstrādes darbību likumību.
	Tiesību akti 1. Meža likums. 16.03.2000. 7. – 12. pants un 42. – 43. pants. https://likumi.lv/ta/id/2825 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 01.07.2023.</i> 2. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/253760 <i>Satversmes tiesas 08.04.2024 spriedums lietā Nr. 2023-01-03 noteica, ka noteikumu Nr. 935 7. pielikums "Galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes" daļā, kas atzīta par neatbilstošu Satversmes 115. pantam, ir spēkā redakcijā, kas bija spēkā līdz 2022. gada 29. jūnijam.</i>	Mežu apsaimniekošana un enerģētiskās koksnes ieguve ir stingri noregulēta LR normatīvos aktos: 1. Meža likums. 16.03.2000. 7. – 12. pants un 42. – 43. pants. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Enerģētikas likums. 03.09.1998. https://likumi.lv/ta/id/49833 3. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža". https://likumi.lv/ta/id/247350 4. Ministru kabineta 2022. gada 2. novembra noteikumi Nr. 686 "Noteikumi par ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijiem, no biomasas kurināmā ražotās elektroenerģijas kritērijiem un kārtību, kādā pamatojama,

	3. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža". https://likumi.lv/ta/id/247350 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 29.06.2016.</i>	apliecināma un uzraugāma atbilstība minētajiem kritērijiem". https://likumi.lv/ta/id/336963 5. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/253760 6. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758
Uzraudzība un izpilde	1. Meža likums. 16.03.2000. 29. – 34. pants. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Valsts meža dienesta likums. 15.12.1999. https://likumi.lv/ta/id/14594 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 12.01.2024. To mērķis bija sakārtot normatīvo vidi Valsts meža dienesta e-pakalpojumu attīstībai, kā arī uzlabot normatīvo aktu ievērošanas kontroli mežā, paplašinot dienesta amatpersonu tiesības uzraudzības darba īstenošanā.</i> 3. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/329305 4. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 01.01.2014.</i> 5. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un	Mežizstrādes darbību likumību uzrauga Valsts meža dienests un daļēji arī Dabas aizsardzības pārvalde. Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava" veic nacionālo meža monitoringu. Zemkopības ministrija reizi piecos gados sagatavo Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtējuma ziņojumu, ievērojot Paneiropas meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas kritērijus un indikatorus. 1. Meža likums. 16.03.2000. 29. – 34. pants. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Valsts meža dienesta likums. 15.12.1999. https://likumi.lv/ta/id/14594 3. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/329305 4. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 5. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091

		Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 12.08.2022.</i>	6. Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 507 "Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums". https://likumi.lv/ta/id/193117
2.	Meža atjaunošana izstrādes apgabalos.		Meža atjaunošana izstrādes apgabalos (15.2.). [RED III 29.6 a (ii)] <i>Valstī, kurā veikta meža biomasas izstrāde, ir valsts vai zemāka līmeņa tiesību akti, kas piemērojami izstrādes platībā, kā arī ir izveidotas uzraudzības un izpildes panākšanas sistēmas, kas nodrošina meža atjaunošanu izstrādes apgabalos.</i>
	Tiesību akti	1. Meža likums. 16.03.2000. 17. – 25. pants. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 308 "Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/247349 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 17.08.2024. Tajos svītrotā prasība mežaudzēs, kas sasniegušas galvenās cirtes caurmēru, pēc kailcirtes trīs gadu laikā atjaunot mežu ar kategorijas "uzlabots" un "pārāks" meža reprodutīvo materiālu.</i>	Atbilstoši Meža likuma 21. pantam, meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir atjaunot mežaudzi pēc cirtes vai citu faktoru ietekmes, ja mežaudzes šķērslaukums ir kļuvis mazāks par kritisko šķērslaukumu, kā arī nodrošināt atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes kopšanu. Atbilstoši LR normatīviem aktiem, meža atjaunošana ir jānodrošina sekojošos termiņos: - triju gadu laikā pēc kailcirtes, kas veikta pēc galvenās cirtes caurmēra (prasību piemēro mežaudzēm, kurām ciršanas apliecinājums kailcirtei pēc caurmēra izsniegts pēc 01.01.2023.); - ne vēlāk kā 10 gadu laikā pēc izcirtuma izveidošanas, ja meža tips ir purvājs (Pv), niedrājs (Nd), dumbrājs (Db) un liekņa (Lk); - pārējos meža tipos ne vēlāk kā piecu gadu laikā pēc izcirtuma izveidošanas. Meža nogabals uzskatāms par atjaunotu, ja: - nogabalā aug nepieciešamais minimālais koku skaits; - koku sugas atbilst konkrētajiem augšanas apstākļiem; - ieaugušo koku izvietojums nogabalā ir vienmērīgs;

		- ieaugušo vai stādīto koku augstums skuju kokiem ir vismaz 10 cm, lapu kokiem – vismaz 20 cm; - ja mežaudzes vidējais augstums pārsniedz 2 m, tai jāatbilst koptas mežaudzes kritērijiem. 1. Meža likums. 16.03.2000. 17. – 25. pants. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Ministru kabineta 2013. gada 26. marta noteikumi Nr. 159 "Noteikumi par meža reproduktīvo materiālu". https://likumi.lv/ta/id/256258 3. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 308 "Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/247349 4. Ministru kabineta 2022. gada 2. novembra noteikumi Nr. 686 "Noteikumi par ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijiem, no biomasas kurināmā ražotās elektroenerģijas kritērijiem un kārtību, kādā pamatojama, apliecināma un uzraugāma atbilstība minētajiem kritērijiem". https://likumi.lv/ta/id/336963
Uzraudzība un izpilde	1. Valsts meža dienesta likums. 15.12.1999. https://likumi.lv/ta/id/14594 2. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/329305 3. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 4. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 308 "Meža atjaunošanas,	Meža atjaunošanu uzrauga Valsts meža dienests. 1. Valsts meža dienesta likums. 15.12.1999. https://likumi.lv/ta/id/14594 2. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/329305 3. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 4. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 308 "Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/247349

		meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/247349	5. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091
3.	Tiek aizsargātas platības (tostarp mitrājos un kūdrājos), kas ar starptautiskiem vai konkrētās valsts tiesību aktiem vai ar attiecīgās kompetentās iestādes lēmumu dabas aizsardzības mērķiem ir noteiktas par aizsargājamām dabas teritorijām.	Tiek aizsargātas platības, tai skaitā, mitrājos, zālajos, virsajos un kūdrājos, kas ar starptautiskiem vai konkrētās valsts tiesību aktiem vai ar attiecīgās kompetentās iestādes lēmumu ir noteiktas par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām vai mikroliegumiem, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību, sugas un dzīvotnes (15.3.). [RED III (29.6 a (iii))] Valstī, kurā veikta meža biomasas izstrāde, ir valsts vai zemāka līmeņa tiesību akti, kas piemērojami izstrādes platībā, kā arī ir izveidotas uzraudzības un izpildes panākšanas sistēmas, kas nodrošina tiek aizsargātas platības, tostarp mitrājos, pļavās, virsajos un kūdrājos, kas ar starptautiskiem vai valsts tiesību aktiem vai ar attiecīgas kompetentās iestādes lēmumu ir noteiktas par aizsargājamām dabas teritorijām, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību un novērstu dzīvotņu iznīcināšanu.	
	Tiesību akti	1. Meža likums. 16.03.2000. 35. – 37. pants https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Aizsargjoslu likums. 25.02.1997. 5. – 11. pants https://likumi.lv/ta/id/42348 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 01.01.2024. To mērķis bija administratīvā sloga mazināšana, precizējot nosacījumus darbībām piekrastes aizsargjoslā un ķīmiskajā aizsargjoslā ap ūdens ņemšanas vietām, sabiedrības piekļuves pludmalei un jūrai nodrošināšana, neapstrādājamās joslas noteikšana gar</i>	Saskaņā ar LR normatīviem aktiem, īpaši aizsargājamo sugu vai dzīvotņu aizsardzībai tiek veidoti mikroliegumi un īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (ĪADT), tostarp mitrājos, pļavās, virsajos un kūdrājos. Aizliegtās darbības šajās teritorijās un papildus nepieciešamos saskaņojumus ar kompetentajām valsts iestādēm nosaka LR normatīvie akti. 1. Meža likums. 16.03.2000. 35. – 37. pants https://likumi.lv/ta/id/2825

	<i>ūdensobjektiem un meliorācijas novadgrāvjiem, lai uzlabotu virszemes ūdeņu kvalitāti un samazinātu piesārņojuma noplūdi.</i> 3. Sugu un biotopu aizsardzības likums. 7. – 17. pants 05.04.2000. https://likumi.lv/ta/id/3941 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 01.11.2024. Lai īstenotu Eiropas Savienības dalībvalstu pienākumus attiecībā uz invazīvām svešzemju sugām.</i> 4. Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām". 3. - 10. pants https://likumi.lv/ta/id/59994 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 29.06.2023.</i> 5. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/207283 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 01.07.2023.</i> 6. Ministru kabineta 2023. gada 21. novembra noteikumi Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem". https://likumi.lv/ta/id/347518 7. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758 8. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu". https://likumi.lv/ta/id/253746	2. Aizsargjoslu likums. 25.02.1997. 5. – 11. pants https://likumi.lv/ta/id/42348 3. Sugu un biotopu aizsardzības likums. 05.04.2000. 4., 7. – 17. pants https://likumi.lv/ta/id/3941 4. Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām". 02.03.1993. 3. - 10. pants https://likumi.lv/ta/id/59994 5. Likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību". 05.03.1992. https://likumi.lv/ta/id/72551 6. Likums "Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu". 12.1997. https://likumi.lv/ta/id/52952 7. Ministru kabineta 2006. gada 21. februāra noteikumi Nr. 153 "Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu". https://likumi.lv/ta/id/128923 8. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/207283 9. Ministru kabineta 2013. gada 18. jūnija noteikumi Nr. 325 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/257685 10. Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu". https://likumi.lv/ta/id/291790 11. Ministru kabineta 2003. gada 15. jūlija noteikumi Nr. 392 "Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika". https://likumi.lv/ta/id/77333 12. Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu". https://likumi.lv/ta/id/12821
--	---	--

			13. Ministru kabineta 2023. gada 21. novembra noteikumi Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem". https://likumi.lv/ta/id/347518 14. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758 15. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu". https://likumi.lv/ta/id/253746 16. Ministru kabineta 2024. gada 26. novembra noteikumi Nr. 749 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem". https://likumi.lv/ta/id/356848 17. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (MK noteikumi) – pieejami: www.likumi.lv Pašlaik tiek uzsākta Natura 2000 teritoriju tīkla paplašināšana, lai panāktu Eiropas Savienības nozīmes biotopu, t. i., veci vai dabiski boreāli meži, veci jaukti platlapju meži, staigāju meži, nogāžu un gravu meži, purvaini meži un aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži), atbilstību Eiropas Komisijas 1997. gada 18. novembra vadlīniju <i>Hab. 97/2, rev. 4</i> nosacījumiem. Zemkopības ministrija sadarbībā ar LVM ir sagatavojusi priekšlikumu jaunu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 noteikšanai. Priekšlikums jaunu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 noteikšanai attiecas uz 61 822 ha lielu kopējo zemes platību, no kuras mežs aizņem 52 665 ha. Priekšlikumā iekļauti ES nozīmes biotopi 52 323 ha platībā, to skaitā ES nozīmes prioritārie biotopi 39 273 ha platībā ārpus esošajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (izņemot Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu) un mikroliegumiem.
--	--	--	---

	Uzraudzība un izpilde	1. Aizsargjoslu likums. 25.02.1997. 61. – 64. pants https://likumi.lv/ta/id/42348 2. Sugu un biotopu aizsardzības likums. 4. – 6.¹ un 21. pants 05.04.2000. https://likumi.lv/ta/id/3941 3. Vides aizsardzības likums. 15.11.2006. 17. – 22. pants https://likumi.lv/ta/id/147917 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 01.07.2022.</i> 4. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 5. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091 6. Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 507 "Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums". https://likumi.lv/ta/id/193117 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 29.12.2010.</i> 7. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758	Dabas aizsardzības prasību ievērošanu uzrauga Valsts meža dienests un Dabas aizsardzības pārvalde. 1. Aizsargjoslu likums. 25.02.1997. 61. – 64. pants https://likumi.lv/ta/id/42348 2. Sugu un biotopu aizsardzības likums. 4. – 6.¹ un 21. pants 05.04.2000. https://likumi.lv/ta/id/3941 3. Vides aizsardzības likums. 15.11.2006. 17. – 22. pants https://likumi.lv/ta/id/147917 4. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/329305 5. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 6. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091 6. Valsts meža dienesta likums. 15.12.1999. https://likumi.lv/ta/id/14594 7. Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 507 "Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums". https://likumi.lv/ta/id/193117 8. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758
4.	Izstrāde tiek veikta, lai līdz minimumam samazinātu nelabvēlīgu ietekmi, vienlaikus rūpējoties par augsnes kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.	Mežizstrādes darbi tiek veikti (15.4.): 1) rūpējoties par augsnes kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ievērojot normatīvos aktos	

noteiktos meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas principus meža apsaimniekošanas jomā (15.4.1.);

2) ar mērķi nepieļaut jebkādu nelabvēlīgu ietekmi, novēršot celmu un sakņu ieguvu, pirmatnējo mežu un seno mežu degradāciju, vai to transformēšanu par plantāciju mežiem un augsnes neatgriezenisku bojāšanu mežizstrādes laikā uz zemas nestspējas augsnēm (15.4.2.);

3) ievērojot maksimālās robežvērtības lielas platības kailcirtēm un vietējiem apstākļiem piemērotus un ekoloģiski atbilstošus atmirušas koksnes ieguves sliekšņus, ja tādas ir noteiktas (15.4.3.);

4) ievērojot tādas mežizstrādes darbības, kas līdz minimumam samazina paliekošu nelabvēlīgu ietekmi uz augsnes kvalitāti, uz augsnes sablīvēšanos, kā arī neatstāj būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz bioloģiskās daudzveidības elementiem un dzīvotnēm (15.4.4.).

[RED III (29.6 a (iv))]

Mežizstrāde tiek veikta, rūpējoties par augsnes kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu saskaņā ar meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas principiem, ar mērķi nepieļaut nekādu nelabvēlīgu ietekmi tā, lai novērstu celmu un sakņu ieguvu, pirmatnējo un seno mežu, kas atbilst seno mežu definīcijai tajā valstī, kurā tie atrodas, degradāciju vai to pārveidošanu par plantāciju mežiem un mežizstrādi neaizsargātās augsnēs; to, ka mežizstrāde tiek veikta, ievērojot maksimālās robežvērtības lielām kailcirtēm atbilstīgi definīcijai tajā valstī, kurā mežs atrodas, un ievērojot vietējiem apstākļiem piemērotus un ekoloģiski atbilstošus atmirušas koksnes ieguves sliekšņus un to, ka mežizstrāde tiek veikta, ievērojot prasības izmantot tādas mežizstrādes sistēmas, kas minimalizē jebkādu nelabvēlīgu ietekmi uz augsnes kvalitāti, arī augsnes sablīvēšanos, un

		<i>nelabvēlīgu ietekmi uz bioloģiskās daudzveidības elementiem un dzīvotnēm.</i>
Tiesību akti	1. Meža likums. 16.03.2000. 35. – 37. pants https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Aizsargjoslu likums. 25.02.1997. 5. – 11. pants https://likumi.lv/ta/id/42348 3. Sugu un biotopu aizsardzības likums. 7. – 17. pants 05.04.2000. https://likumi.lv/ta/id/3941 4. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". Pielikuma 3. punkts https://likumi.lv/ta/id/329305 5. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 6. Ministru kabineta 2013. gada 18. jūnija noteikumi Nr. 325 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/257685 7. Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu". https://likumi.lv/ta/id/291790 8. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758	Latvijas normatīvais regulējums nosaka gan vispārējas, gan konkrētas prasības, kas nodrošina ilgtspējīgu mežizstrādi, saglabājot augsnes kvalitāti un bioloģisko daudzveidību un nepieļaujot neatgriezenisku kaitējumu meža ekosistēmām. Ir noteikti skaidri ierobežojumi atjaunošanas cirsmu platībām atbilstoši konkrētiem meža augšanas apstākļiem: silā, mētrājā, lānā, damaksnī, vērī un gāršā ir 5 ha, bet pārējos tipos 2 ha. Ja silā, mētrājā un lānā atstāj ne mazāk kā 20 priedes sēklas koku katrā cirsmas platības hektārā, tad maksimālā atjaunošanas cirtes platība ir 10 ha. Mežizstrādes vietās ir jāsaglabā LR normatīvos aktos noteiktajā kārtībā un apjomā atmirušo koksni, ekoloģiskos kokus un citas bioloģiski nozīmīgas meža struktūras. Spēkā esošie normatīvie akti Latvijā paredz prasības attiecībā uz atmirušās koksnes saglabāšanu meža apsaimniekošanā. Šīs prasības tiek īstenotas gan vispārējā mežsaimniecības regulējumā, gan īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kur piemēro skaidri noteiktus saglabājamās koksnes apjoma sliekšņus – vismaz 20 m³ uz hektāru sausokņu un kritalu ar diametru virs 25 cm. Arī ārpus šādām teritorijām normatīvie akti, tostarp Meža likums, paredz vispārēju pienākumu ievērot atbilstošus dabas aizsardzības noteikumus, tai skaitā, nosakot konkrētu saglabājamo sauso koku skaitu uz hektāru. Lai gan spēkā esošie Latvijas normatīvie akti tieši nenosaka ierobežojumus celmu un sakņu ieguvei, praksē šādas darbības netiek veiktas, jo tās nav ekonomiski pamatotas un nav raksturīgas Latvijas mežsaimniecībai. Latvijā pirmatnējo mežu platības ir identificētas un iekļautas stingrā un regulējamā režīma dabas rezervātu zonā un nacionālo parku stingrā un regulējamā režīma zonā (visas šīs platības apsaimnieko Dabas aizsardzības pārvalde). Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 248 "Ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas

		novērtējums Latvijā” šādas teritorijas veido 6,9 tūkst. ha. Tās ir stingri aizsargātas platības, kur mežizstrāde ir aizliegta vai būtiski ierobežota. Attiecībā uz seno mežu aizsardzību jānorāda, ka RED III paredz katrai dalībvalstij noteikt seno mežu definīciju nacionālā līmenī, un daudzas valstis līdz šim ir vienojušās tikai par kritērijiem, nevis juridiski saistošu definīciju. Arī Latvijā nacionālā līmenī pašlaik notiek diskusijas par seno mežu definīciju. Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava” ir veikusi pētījumu, balstoties uz EK vadlīnijām par seno mežu definēšanu, kartēšanu, monitoringu un stingru aizsardzību (<i>Guidelines for Defining, Mapping, Monitoring and Strictly Protecting EU Primary and Old-Growth Forests (SWD(2023)62)</i>). Un rekomendē par seniem mežiem uzskatīt vecus dabiski atjaunojušos vietējo koku sugu mežaudžu vai dabisko traucējumu ietekmē no tādām veidojušos jaunāku mežaudžu kopas vismaz 50 hektāru un lielākā vienlaidus platībā, kurā (ilgstošī un nepārtraukti bijusi meža ekosistēma) raksturīga augsta strukturālā kompleksitāte, augsts atmirušās koksnes apjoms, nav veikta meliorācija un tikai ierobežotā daļā (līdz 15 procentiem) var būt redzamas pakāpeniski izzūdošas agrākās cilvēka darbības pazīmes. Latvijā senie meži, pēc būtības, jau atrodas kādā no aizsardzības formām - īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos -, kur mežizstrāde ir aizliegta vai būtiski ierobežota. Atbilstoši Latvijas normatīvajam regulējumam, ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procesā tiek izvērtēti visi iespējamie rīcības scenāriji, tostarp alternatīvie risinājumi, lai noteiktu to ietekmi uz vidi un izvēlētos risinājumu ar vismazāko iespējamo nelabvēlīgo ietekmi. Līdz ar to mežizstrāde, kas tiek veikta saistībā ar lieliem infrastruktūras projektiem, netiek vērtēta izolēti tikai kā atmežošana, bet gan kā daļa no plašāka projekta ietekmes uz vidi analīzes. Šajā procesā tiek noteikti kompensējošie un mazināšanas pasākumi, lai pēc iespējas samazinātu kaitīgo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, augsnes kvalitāti un meža ekosistēmām kopumā. Tas nozīmē, ka mežizstrādes rezultātā iegūtais koksnes materiāls nav saistāms ar nelikumīgu vai
--	--	---

			neatbilstošu mežsaimniecības praksi, bet ir blakusprodukts no projekta īstenošanas, kas noticis, ievērojot visstingrākās vides aizsardzības prasības un izvērtējot labāko iespējamo risinājumu. 1. Meža likums. 16.03.2000. 35. – 37. pants https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Aizsargjoslu likums. 25.02.1997. 5. – 11. pants https://likumi.lv/ta/id/42348 3. Sugu un biotopu aizsardzības likums. 4. – 17. pants 05.04.2000. https://likumi.lv/ta/id/3941 4. Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām". 3. - 10., 15.-19., 21., 24., 27., 32.¹ pants https://likumi.lv/ta/id/59994 5. Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu". 3. - 7. pants. 30.10.1998. https://likumi.lv/ta/id/51522 6. Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību". https://likumi.lv/ta/id/271684 7. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". Pielikuma 3. punkts https://likumi.lv/ta/id/329305 8. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 9. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/207283 10. Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)". https://likumi.lv/ta/id/229146
--	--	--	--

		11. Ministru kabineta 2013. gada 18. jūnija noteikumi Nr. 325 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/257685 12. Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu". https://likumi.lv/ta/id/291790 13. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/253760 14. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758
Uzraudzība un izpilde	1. Aizsargjoslu likums. 25.02.1997. 61. – 64. pants https://likumi.lv/ta/id/42348 2. Sugu un biotopu aizsardzības likums. 4. – 6.¹ un 21. pants 05.04.2000. https://likumi.lv/ta/id/3941 3. Vides aizsardzības likums. 15.11.2006. 17. – 22. pants https://likumi.lv/ta/id/147917 4. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 5. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091 6. Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 507 "Dabas aizsardzības	Augsnes kvalitāti uzrauga Valsts meža dienests. Dabas aizsardzības prasību ievērošanu uzrauga gan Valsts meža dienests, gan Dabas aizsardzības pārvalde. Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava" veic nacionālo meža bioloģiskās daudzveidības monitoringu, lai iegūtu fona informāciju par meža bioloģiskās daudzveidības stāvokli un tā pārmaiņu novērtējumu valstī. Bioloģisko daudzveidību izvērtē trijos līmeņos: ģenētiskā daudzveidība (augu, dzīvnieku, sēņu, mikroorganismu gēnu dažādība, kas novērojama vienas sugas robežās); sugu daudzveidība un ekosistēmu daudzveidību (dažādas ekosistēmas). 1. Aizsargjoslu likums. 25.02.1997. 61. – 64. pants https://likumi.lv/ta/id/42348 2. Sugu un biotopu aizsardzības likums. 4. – 6.¹ un 21. pants 05.04.2000. https://likumi.lv/ta/id/3941 3. Vides aizsardzības likums. 15.11.2006. 17. – 22. pants https://likumi.lv/ta/id/147917

	pārvaldes nolikums". https://likumi.lv/ta/id/193117 7. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758	4. Valsts meža dienesta likums. 15.12.1999. https://likumi.lv/ta/id/14594 5. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/329305 6. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 7. Ministru kabineta 2013. gada 18. jūnija noteikumi Nr. 325 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/257685 8. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091 9. Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 507 "Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums". https://likumi.lv/ta/id/193117 10. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758
5.	Izstrāde saglabā vai uzlabo meža ilgtermiņa produktivitātes jaudu.	Mežizstrādes rezultātā netiek samazināta konkrētās teritorijas produktivitāte ilgtermiņā (15.5.). <i>[RED III (29.6 a (v))</i> <i>Izstrāde saglabā vai uzlabo meža ilgtermiņa produktivitātes jaudu.</i>

Tiesību akti	1. Meža likums. 16.03.2000. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Meliorācijas likums. 22.01.2010. https://likumi.lv/ta/id/203996 <i>Jaunākie grozījumi stājās spēkā 10.11.2022.</i> 3. Ministru kabineta 2023. gada 27. jūnija noteikumi Nr. 348 "Meža aizsardzības noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/343163	Latvijas normatīvais regulējums paredz, ka meža apsaimniekošana jāplāno tā, lai saglabātu vai paaugstinātu meža ražību un vērtību. Atbilstoši Meža likumam īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir atjaunot mežaudzi pēc cirtes vai citu faktoru ietekmes, ja mežaudzes šķērslaukums ir kļuvis mazāks par kritisko šķērslaukumu, kā arī nodrošināt atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes kopšanu. Tas garantē, ka cirtes rezultātā mežs nezaudē savu produktivitāti ilgtermiņā. Latvijā atmežošana ir pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos, un tā vienmēr ir saistīta ar stingru izvērtēšanas un kompensācijas mehānismu. Tas padara atmežošanu par ekonomiski un administratīvi sarežģītu procesu, kas praktiski darbojas kā atturošs instruments, kas nodrošina, ka nepamatota meža platību samazināšana nenotiek, saglabājot ilgtermiņā meža produktivitātes potenciālu. 1. Meža likums. 21., 31., 41. – 42. pants. 16.03.2000. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Meliorācijas likums. 22.01.2010. https://likumi.lv/ta/id/203996 3. Ministru kabineta 2023. gada 27. jūnija noteikumi Nr. 348 "Meža aizsardzības noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/343163 4. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 889 "Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību". https://likumi.lv/ta/id/253624
Uzraudzība un izpilde	1. Ministru kabineta 2012. gada 3. aprīļa noteikumi Nr. 238 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/246285	Nacionālā meža monitoringa (2004–2024) rezultāti, ko veicis Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava", rāda, ka kopējā augošo koku krāja Latvijā pēdējo desmit gadu laikā ir pieaugusi – no 663 milj. m³ (2010–2014) līdz 671 milj. m³ (2020–2024). Tas

	2. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 3. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 308 "Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/247349 4. Ministru kabineta 2023. gada 27. jūnija noteikumi Nr. 348 "Meža aizsardzības noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/343163 5. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091 6. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/253760	ir tiešs pierādījums, ka mežizstrāde Latvijā tiek veikta tā, lai saglabātu vai pat uzlabotu ilgtermiņa ražošanas kapacitāti. 1. Meža likums. 45. pants 16.03.2000. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Valsts meža dienesta likums. 15.12.1999. https://likumi.lv/ta/id/14594 3. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/329305 4. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 5. Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 308 "Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/247349 6. Ministru kabineta 2023. gada 27. jūnija noteikumi Nr. 348 "Meža aizsardzības noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/343163 7. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091 8. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/253760
6. -	Meža biomasa netiek iegūta šo noteikumu 9.1. (<i>pirmatnējie un senie meži</i>), 9.2. (<i>meži ar lielu bioloģisko daudzveidību</i>), 9.4. (<i>zālāji ar lielu bioloģisko daudzveidību</i>), 9.5. (<i>virsāji</i>) un 11.3. (<i>mitrāji</i>) apakšpunktā, kā arī 13. (<i>kūdrāji</i>) punktā minētajās teritorijās, ņemot vērā šo	

			noteikumu 9., 11. un 13. punktā noteiktos nosacījumus par attiecīgā statusa noteikšanu minētajām teritorijām (15.6.). [RED III (29.6 a (vi)) <i>Meži, kuros tiek iegūta meža biomasa, neaug zemēs, kam ir attiecīgi 3. punkta a), b), d) un e) apakšpunktā, 4. punkta a) apakšpunktā un 5. punktā minētais statuss, ievērojot tos pašus nosacījumus, ar kādiem nosaka minētajos punktos norādīto zemes statusu.</i>
Tiesību akti	-		Attiecībā uz pirmatnējiem un seniem mežiem jānorāda, ka šo teritoriju precīza definēšana un identificēšana ir process, kas saskaņā ar RED III un Eiropas Komisijas vadlīnijām jāveic katrai dalībvalstij atbilstoši nacionālajiem apstākļiem. Līdzīgi kā citās valstīs, arī Latvijā šī definīcija vēl nav juridiski nostiprināta, taču teritorijas, kurās pēc būtības varētu atrasties pirmatnējie vai senie meži, jau ir iekļautas esošajās aizsargājamās teritorijās, piemēram, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās vai mikroliegumos. Tādējādi biomasa šajās teritorijās netiek iegūta un nav nepieciešamības atsevišķi identificēt šos mežus pēc RED III terminoloģijas. Latvijā bioloģiski vērtīgi mitrāji un kūdrāji, kas atbilst īpaši aizsargājamo biotopu kritērijiem, tiek aizsargāti saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likumu un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 350. 1. Meža likums. 35. – 37. pants 16.03.2000. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Sugu un biotopu aizsardzības likums. 7. – 12. un 17. pants 05.04.2000. https://likumi.lv/ta/id/3941 3. Aizsargjoslu likums. 25.02.1997. 5. – 9. un 11. pants https://likumi.lv/ta/id/42348 4. Likums “Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, 12.02.1992. https://likumi.lv/ta/id/51522

			5. Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām". 3. - 8. un 10. pants https://likumi.lv/ta/id/59994 6. Likums "Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu". 11.12.1997. https://likumi.lv/ta/id/52952 7. Vides aizsardzības likums. 15.11.2006. https://likumi.lv/ta/id/147917 8. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/207283 9. Ministru kabineta 2013. gada 18. jūnija noteikumi Nr. 325 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanu mežā". https://likumi.lv/ta/id/257685 10. Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumi Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu". https://likumi.lv/ta/id/291790 11. Ministru kabineta 2003. gada 15. jūlija noteikumi Nr. 392 "Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika". https://likumi.lv/ta/id/77333 12. Ministru kabineta 2023. gada 21. novembra noteikumi Nr. 674 "Noteikumi par dabas liegumiem". https://likumi.lv/ta/id/347518 13. Ministru kabineta 2024. gada 26. novembra noteikumi Nr. 749 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem". https://likumi.lv/ta/id/356848 14. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 936 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā". https://likumi.lv/ta/id/253758 15. Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī
--	--	--	--

			mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu". https://likumi.lv/ta/id/253746 16. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (MK noteikumi) – pieejami: www.likumi.lv
	Uzraudzība un izpilde	-	Dabas aizsardzības prasību ievērošanu uzrauga Valsts meža dienests un Dabas aizsardzības pārvalde. 1. Meža likums. 16.03.2000. 29. – 34. pants. https://likumi.lv/ta/id/2825 2. Valsts meža dienesta likums. 15.12.1999. https://likumi.lv/ta/id/14594 3. Ministru kabineta 2022. gada 18. janvāra noteikumi Nr. 51 "Nacionālā meža monitoringa noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/329305 4. Ministru kabineta 2013. gada 7. maija noteikumi Nr. 248 "Meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas novērtēšanas kārtība". https://likumi.lv/ta/id/256891 5. Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". https://likumi.lv/ta/id/283091 6. Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 507 "Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums". https://likumi.lv/ta/id/193117
7.	-		Kurināmā ražotāji - iekārtu, kurās no meža biomasas tiek ražotas biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas kurināmie vai biomasas degvielas, pārstāvji, izdod ticamības deklarāciju, kuras pamatā ir komersanta iekšējie procesi, tādu revīziju, ko veic brīvprātīgās shēmas, nacionālās shēmas, komersanta shēmas vai biomasas

		biržas ietvaros, vajadzībām, lai pārbaudītu, ka meža biomasa nav iegūta šo noteikumu 9.1., 9.2., 9.4., 9.5. un 11.3. apakšpunktā, kā arī 13. punktā minētajās platībās (15.7.). [RED III 29.6 a (vii)] <i>iekārtas, kas ražo biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas no meža biomasas, izdod ticamības deklarāciju, kuras pamatā ir uzņēmuma līmeņa iekšējie procesi, tādu revīziju vajadzībām, ko veic saskaņā ar 30. panta 3. punktu, lai pārbaudītu, ka meža biomasa nav iegūta no šā punkta vi) punktā minētajām zemēm.</i>
	Tiesību akti	Latvijā šobrīd nav normatīvi noteikta tieša prasība izdot ticamības deklarāciju RED III 30. panta izpratnē, taču tās saturs faktiski tiek īstenots caur sertifikācijas shēmām vai uzņēmuma iekšējās kontroles sistēmām, kuru pārbaude ir paredzēta ar grozījumiem Ministru kabineta noteikumos Nr.686 un Enerģētikas likumā. Prasību iespējams pilnībā īstenot ar esošo regulējumu, neradot nepieciešamību ieviest jaunu dokumenta formu, ja tiek nodrošināta pārbaudāma atbilstība ilgtspējas kritērijiem. Pastāv arī alternatīvs mehānisms - RED III 29. panta 6. punkta b) apakšpunkts, kas nosaka, ka gadījumos, kad nav pieejami valsts vai reģionālā līmeņa pierādījumi par atbilstību ilgtspējas kritērijiem (tostarp prasībai par ticamības deklarāciju), no meža biomasas ražotus kurināmos joprojām var ņemt vērā, ja meža ieguves apgabala līmenī ir ieviestas apsaimniekošanas sistēmas, kas nodrošina atbilstību noteiktajiem kritērijiem, piemēram, meža apsaimniekošanas plāni, sertifikācijas shēmas un ciršanas atļaujas (ciršanas atļaujas nevar būt vienīgais dokuments).
	Uzraudzība un izpilde	

Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (ZIZIMM) kritēriji

1. Meža biomasas izcelsmes valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Parīzes nolīguma puse.	Meža biomasas izcelsmes valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Parīzes nolīguma puse (17.1.). <i>[RED III 29.7 a]</i> <i>No lauksaimniecības vai meža biomasas ražotas biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas degvielas, ko ņem vērā 1. punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, atbilst šādiem zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (ZIZIMM) prasībām un kritērijiem: meža biomasas izcelsmes valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija ir Parīzes nolīguma puse.</i>
1. <i>United Nations, 2015. Paris Agreement.</i> Pieejams: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf 2. Likums "Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Parīzes nolīgumu". Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/288575	Latvija ir parakstījusi Parīzes nolīgumu. 1. <i>United Nations, 2015. Paris Agreement.</i> Pieejams: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf 2. Likums "Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Parīzes nolīgumu". Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/288575
2. Meža biomasas izcelsmes valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija ir iesniegusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām sekretariātā nacionāli noteikto devumu, kas aptver lauksaimniecības, mežsaimniecības un zemes izmantošanas radītās emisijas un oglekļa dioksīda piesaisti un nodrošina, ka ar biomasas izstrādi saistītās oglekļa uzkrājuma	Meža biomasas izcelsmes valsts vai reģionālā ekonomiskās integrācijas organizācija ir iesniegusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām sekretariātā nacionāli noteikto devumu, kas aptver lauksaimniecības, mežsaimniecības un zemes izmantošanas radītās emisijas un oglekļa dioksīda piesaisti un nodrošina, ka ar biomasas izstrādi saistītās oglekļa

izmaiņas tiek ieskaitītas attiecībā uz valsts saistībām samazināt vai ierobežot siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā norādīts nacionāli noteiktajā devumā, **vai saskaņā ar Parīzes nolīguma 5. pantu ir pieņēmusi attiecīgos tiesību aktus**, kas izstrādes platībā piemērojami, lai saglabātu un palielinātu oglekļa uzkrājumus un oglekļa dioksīda piesaisti, un sniedz pierādījumus, ka zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības darbību siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoms nepārsniedz šajās darbībās radīto oglekļa dioksīda piesaistes apjomu

uzkrājuma izmaiņas tiek ieskaitītas attiecībā uz valsts saistībām samazināt vai ierobežot siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā norādīts nacionāli noteiktajā devumā, vai saskaņā ar Parīzes nolīguma 5. pantu ir pieņēmusi attiecīgos tiesību aktus, kas izstrādes platībā piemērojami, lai saglabātu un palielinātu oglekļa uzkrājumus un oglekļa dioksīda piesaisti, un kas paredz, ka zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības darbību siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoms nepārsniedz šajās darbībās radīto oglekļa dioksīda piesaistes apjomu (17.2.).

[RED III 29.7 a (ii) un (iii)]

No lauksaimniecības vai meža biomasas ražotas biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas degvielas, ko ņem vērā 1. punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, atbilst šādiem zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (ZIZIMM) prasībām un kritērijiem: (i) ir iesniegusi nacionāli noteikto devumu (NND) Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējā konvencijā par klimata pārmaiņām (UNFCCC), kas aptver lauksaimniecības, mežsaimniecības un zemes izmantošanas radītās emisijas un piesaistījumus un nodrošina to, ka ar biomasas izstrādi saistītās oglekļa uzkrājuma izmaiņas tiek ieskaitītas attiecībā uz valsts saistībām samazināt vai ierobežot siltumnīcefekta gāzu emisijas, kā norādīts NND; vai (ii) saskaņā ar Parīzes nolīguma 5. pantu ir pieņēmusi valsts vai zemāka līmeņa tiesību aktus, kas izstrādes platībā piemērojami, lai saglabātu un palielinātu oglekļa uzkrājumus un piesaistītājus, un sniedz pierādījumus, ka ZIZIMM nozares emisijas nepārsniedz piesaistījumus.

	Latvijas un pārējo ES dalībvalstu nacionāli noteiktais devums (NND) ir iekļauts ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām NND reģistrā: 1. Pirmais NND 16.03.2017. Pieejams: https://unfccc.int/sites/default/files/LV-03-06-EU%20INDC.pdf 2. Pirmā NND atjauninātais iesniegums 18.12.2020. Pieejams: https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2022-06/EU_NDC_Submission_December%202020_0.pdf 3. NND 2023 atjauninājums 19.10.2023. Pieejams: https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2023-10/ES-2023-10-17%20EU%20submission%20NDC%20update.pdf	Latvijas un pārējo ES dalībvalstu nacionāli noteiktais devums (NND) ir iekļauts ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām NND reģistrā. 1. Pirmais NND 16.03.2017. Pieejams: https://unfccc.int/sites/default/files/LV-03-06-EU%20INDC.pdf 2. Pirmā NND atjauninātais iesniegums 18.12.2020. Pieejams: https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2022-06/EU_NDC_Submission_December%202020_0.pdf 3. NND 2023 atjauninājums 19.10.2023. Pieejams: https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2023-10/ES-2023-10-17%20EU%20submission%20NDC%20update.pdf
3.	-	Biodegvielu, bioloģiskā šķidrā kurināmā, biomasas degvielu un biomasas kurināmā ražošana no Latvijā audzētām vai iegūtām meža biomasas izejvielām ir uzskatāma par ilgtspējīgu, ja normatīvajos aktos par enerģētiku minētajā nacionālajā enerģētikas un klimata plānā ir prognozēts, ka tiks izpildītas Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija regulas (ES) 2018/841 par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 529/2013/ES ietvaros Latvijai noteiktās saistības, un, ja tiks nodrošināta nacionālajā enerģētikas un klimata plānā zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektoram noteikto pasākumu īstenošana iepriekšminēto Latvijai noteikto saistību izpildei (18.¹).

	[RED III 29.7 a] <i>Biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ražošana no iekšzemes meža biomasas atbilst dalībvalstu saistībām un mērķrādītājiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/841 4. pantā, un rīcībpolitikām un pasākumiem, ko dalībvalsts aprakstījusi savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kuri iesniegti, ievērojot Regulas (ES) 2018/1999 3. un 14. pantu.</i>
	Latvijā ir izstrādāts un Ministru kabinetā pieņemts aktualizētais Latvijas nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. - 2030. gadam (NEKP). Plāna īstenošanu koordinē un uzrauga Nacionālā enerģētikas un klimata padome. NEKP ietver gan bāzes scenāriju, gan mērķu scenārija prognozes par SEG emisijām un piesaisti, kā arī pasākumus ZIZIMM sektorā līdz 2030. gadam. Saskaņā ar bāzes scenāriju, kas atspoguļo tikai jau esošās politikas, Latvija 2030. gadā nerasniegtu mērķi – prognozētas neto emisijas +3294,6 kt CO₂ ekv., kamēr mērķis ir -644 kt CO₂ ekv. Savukārt mērķu scenārijs, kurā iekļauti visi plānotie papildu pasākumi, paredz negatīvu bilanci – -2436 kt CO₂ ekv. 2030. gadā, kas nodrošinātu indikatīvā mērķa izpildi. Līdz ar to kritērija izpilde ir tieši atkarīga no plānoto pasākumu pilnīgas īstenošanas. Vienlaikus jānorāda, ka ZIZIMM regulas (Regula (ES) 2018/841) 12., 13. un 13.b pants paredz elastības iespējas, kas ļauj dalībvalstīm sabalansēt iespējamu neto emisiju pārsniegumu: emisijas var kompensēt ar piesaisti citās zemes izmantošanas kategorijās, izmantot pārskaitījumus starp dalībvalstīm vai arī izmantot īpašus ES mehānismus. Tas nozīmē, ka arī gadījumos, kad ZIZIMM sektorā rodas emisijas, Latvija joprojām var

	nodrošināt saistību izpildi, ja tiek īstenoti NEKP pasākumi un izmantotas regulā paredzētās elastības. Kā norādījusi Eiropas Komisija, Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 7.a punkts nav papildu ilgtspējas kritērijs komersantiem, bet pienākums dalībvalstij. Tas nozīmē, ka biomasas netiek atzīta par neilgtspējīgu uzņēmumu līmenī, un izvērtējums par atbilstību tiek veikts valsts līmenī, balstoties uz NEKP prognozēm, to īstenošanu un regulā noteiktajām elastības iespējām. 1. Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030. gadam. Pieejams: https://www.kem.gov.lv/lv/nacionalais-energetikas-un-klimata-plans-2021-2030-gadam; 2. Ministru kabineta 2025. gada 2. septembra rīkojums Nr. 550 "Grozījums Ministru kabineta 2024. gada 12. jūlija rīkojumā Nr. 573 "Aktualizētais Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam"". https://likumi.lv/ta/id/362834
--	--